

Eläinten terveys ETT ry
PL 221
60101 Seinäjoki

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 Valtioneuvosto

Kirjallinen lausunto hallituksen esitykseen 175/2020 eläintautilaiksi

Eläinten terveys ETT ry kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen lausunto Maa- ja metsätalousvaliokunnalle hallituksen esityksestä eläintautilaiksi.

Eläinten terveys ETT ry on suomalaisten meijereiden, liha-alan yritysten ja munapakkaamoiden ylläpitämä valtakunnallinen yhdistys. Yhdistyksen toiminta-ajatuksena on jo yli 25 vuoden ajan ollut eläintautiriskien hallinta ohjaamalla eläinaineksen ja rehujen maahantuontia. Vuosien varrella toimintaan on tullut mukaan tuotantoeläinten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kansallisen eläinten terveydenhuollon koordinaation avulla. Kaikilla toimillaan Eläinten terveys ETT ry pyrkii hallitsemaan eläintautiriskejä ja luomaan pohjaa kotimaisten eläinperäisten elintarvikkeiden turvallisuudelle.

Lausunto lakiesitykseen

Yleisesti ottaen ETT pitää hyvänä, että vastustettavien eläintautien leviämisen ehkäisemiseksi on lainsäädäntöön ehdotettu useita muutoksia kuten tullin toimivallan lisääminen sisärajavalvonnan itsenäiseksi toimijaksi sekä mm. matkanjärjestäjien tiedotusvelvollisuus vastustettavan eläintaudin leviämisen uhkasta. Metsästys- ja rikoslain muutokset auttavat erityisesti afrikkalaisen sikaruton ja lintuinfluenssan torjunnassa.

Uuden sääntelyn soveltaminen ja hahmottaminen voi ainakin aluksi hankaloitua, kun yhteen tapaukseen on sovellettava samanaikaisesti eläinterveyssäännöstön, kansallisen lain, yhden tai useamman komission delegoidun asetuksen sekä usein myös kansallisen asetuksen säännöksiä. Muutoksen myötä viranomaisen ohjeistuksen, kuten lainsäädäntöä esittelevien internetsivujen, rooli toimijoiden tiedonsaannin turvaamisessa korostuu entisestään. EU-lainsäädännön ja kansallisen lainsäädännön samanaikainen lukeminen ja kokonaisvaikutuksen arvioiminen osaksi omaa toimintaa tulee olemaan haasteellista tuottajille eläinlääkäreille ja muille toimijoille. Toimijoille on saatava selkeitä aukikirjoitettuja

ohjeita, joissa kaikki lainsäädäntö on huomioitu – tämä jäänee toimeenpanevan viranomaisen eli Ruokaviraston vastuulle.

Yksityiskohtaiset huomiot

Rekisteröitymisvelvollisuus sisämarkkinasiirroissa kohdemaassa

- ETT esittää sisämarkkinakaupassa rekisteröitymisvelvollisuuden säilyttämistä kansallisissa säädöksissä eläintautilain 53 §:ssä mainitun eläinten viennin lisäksi myös eläinten tuonnin osalta. Tuojiin rekisteröitymisvelvollisuuden poisto heikentää oleellisesti viranomaisten mahdollisuutta antaa neuvontaa ja puuttua ajoissa riskialttiisiin tuontisuunnitelmiin.
 - Eläinterveyssäännösten 170 ja 171 artiklan perusteella jäsenvaltiot voivat toteuttaa kansallisia toimenpiteitä eläintautien torjumiseksi tai maaeläinten ja niiden sukusolujen ja alkuiden siirtojen rajoittamiseksi, kunhan toimenpiteet eivät ole ristiriidassa unionin sääntöjen kanssa eivätkä toimenpiteet estä tai rajoita eläinten ja tuotteiden siirtoa jäsenvaltioiden välillä.
 - Suomen eläinterveystilanne on säilynyt poikkeuksellisen hyvänä jo pitkään EU:hun liittymisen jälkeenkin osittain elinkeinon omien vapaaehtoisten tuontiehtojen vuoksi. Nämä vapaaehtoiset tuontiohjeistukset eläintautien varalta on saatettu tuontia suunnittelevien toimijoiden tietoon tuojaksi rekisteröitymisen myötä yhteistyössä viranomaisen kanssa

Eläinterveyskäynnit

- Muistiossa on todettu, ettei eläinterveyssäännösten 25 artiklan säädöstä eläinterveyskäynneistä tarvitse selvittää kansallisessa lainsäädännössä. Muistiossa on myös todettu, että Suomen elinkeinon ylläpitämät ja koordinoimat eläinterveydenhuollon seuranta järjestelmät täyttävät säädöksen vaatimukset järjestelmiin kuuluvien sikojen ja nautojen pitopaikkojen osalta. Siipikarjatuotannossa sekä lammas- ja vuohituotannossa vastaavia järjestelmiä ja samanmittaista koordinaatiota ei ole.

Eläintautivalvonnan seuraamusmaksu

- 95 § säädettyä eläintautivalvonnan seuraamusmaksua tulisi voida käyttää tehokkaasti eläintautilainsäädännön rikkomuksissa kuten elintarvikkeiden tuonnissa tapahtuviin rikkomuksiin, mutta myös eläintautilain 17 §:ssä tarkoitettuina varotoimenpiteinä säädettyjen eläinten ulkonapitokieltojen rikkomiseen (siipikarjan ulkonapitokielto, ulkona pidettävien sikojen ja villisikojen kontaktit estävät aitaukset).

Toimijoille säädetty vastuu

- Lainsäädännössä on annettu toimijoille huomattavasti vastuuta eläintautien vastustamisessa. Lainsäädäntötyön yhteydessä voisi vielä pohtia, olisiko eläintenpitäjille ja kotieläintiloilla työskenteleville säädettävä velvollisuus säännölliseen kouluttautumiseen eläintautien tunnistamisen ja tarttuvien eläintautien leviämisen ehkäisemiseksi tehtävien tautisuojaustoimenpiteiden osalta. Tällainen "tautisuojauspassi" olisi verrannollinen elintarviketyöntekijöiden hygieniapassiin ja esim. remonttityömaiden tulityökorttiin. Rakennusosalalla on lukuisia määräajoin uusittavia lupia toiminnan jatkamiseen ja tietotaidon ylläpitämiseen.

Korvaus tuotannon menetyksestä

- ETT puoltaa tuottajalle 85 §:n mukaan maksettavia korvauksia tuotannonmenetyksestä. Tehokkaat tautienhävitystoimet ja taudin leviämisen ehkäiseminen haittaa usein väistämättä eläintuotannosta saatavaa toimeentuloa.

Seinäjoella 4.11.2020

Ina Toppari

toiminnanjohtaja
Eläinten terveys ETT ry